

Merhaba
"Anadolu'nun Gözü"

gazetesinin
okurlarına
armağandır.
Çarşamba
günleri
yayımlanır.

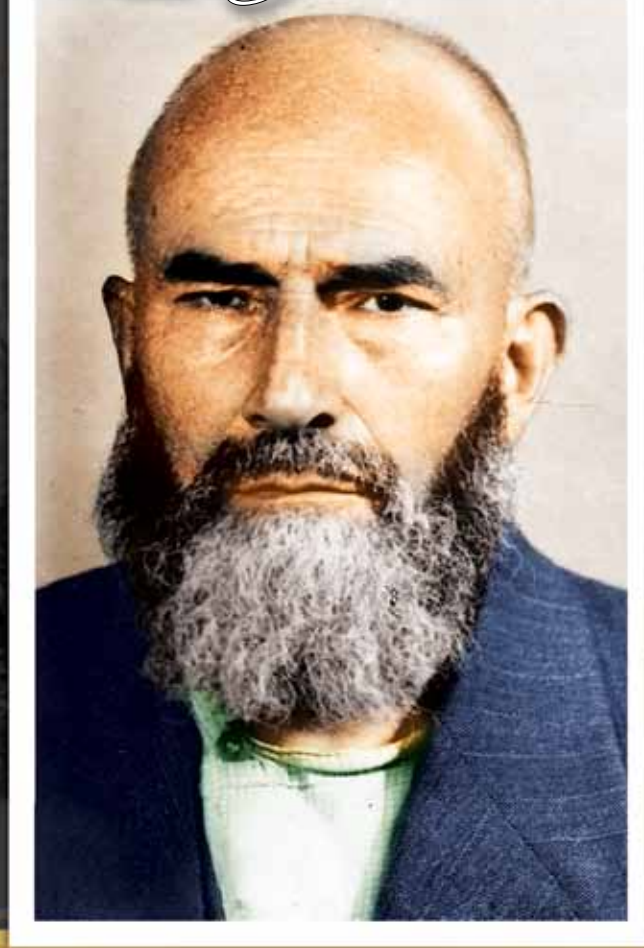
AKADEMİK

Sayfalar

Cilt: 12 Sayı: 3
8 ŞUBAT 2012 ÇARŞAMBA

Hazırlayanlar: M. Ali UZ - Ali İŞİK
maliuz@merhabagazetesi.com.tr • aliisik42@gmail.com

Hacı Veyiszade
Hacı Mustafa (Kurucu) Efendi

ÖZEL SAYISI - 1 -

“Vefatı üzerine yazılanlar...”

Ali IŞIK

BU HACI VEYİSZADE ÖZEL SAYISI ÜZERİNE...

Konya'mızın son dönemde yetiştirdiği büyük din âlimlerinden, müderris ve mutasavvıf Hacı Veyiszade Hacı Mustafa Kurucu merhum üzerine yeni bir özel sayı ile karşınızdayız.

Mesaisinin çoğunu Konya üzerine araştırmalara hasreden fakirin en sık başvurduğu kaynaklardan biri geçmişte yayımlanmış Konya gazeteleridir. Eski Konya malumatı açısından bunlar öyle hazinedirler ki, bir konuyu araştırırken farklı farklı konuların kapısını aralarsınız. Fakir için Hacıveyiszade merhum da böyle zuhurat konulardan olmuştur.

Geçmişte bir gün, yine bir konuyu araştırırken taradığım gazetelerden biri de 6 Şubat 1960 tarihli *Yeni Konya* gazetesi idi. Gazetenin manşeti merhumun 5 Şubat'ta vuku bulan vefatını ha-

ber veriyordu. Okumadan geçemediğim bu haber, bizde, aynı tarihli diğer Konya gazetelerinin bu haberi nasıl verdiği merakını doğuruyordu.

Aradığımız konuya bir virgül koyup bu yeni konuya yöneldik. Arşivimizdeki o dönemin üç gazetesi, *Yeni Konya*'dan başka, *Yeni Meram* ve *Öz Demokrat Konya*'nın 6 Şubat 1960 tarihli nüshalarından başlamak suretiyle o yılın Şubat ayının bütün nüshalarını taradık. Bunlarda dönemin usta kâlemlerinin, mesai arkadaşlarının ve öğrencilerinin pek çok güzel yazı ve şiiri yer alıyordu. İleride değerlendirmek üzere bunları bir klasör hâlinde sakladık.

Mezkûr dokümanın tekrar gün yüzüyle buluşması bu büyük insanın vefatının elli ikinci sene-yi devriyesine nâsipmiş. Muhterem Hoca'mızın tekrar hayırla yâdına vesile olmaktan başka hiçbir gayemizin olmadığı bu özel sayıyla sizleri baş başa bırakmadan önce bir küçük notu da bilginize sunarak hizmet ehline olan takdir ve şükran borcumuzu eda edelim. Bu bilgi Hacıveyiszade Merhum'la ilgili yapılan özel bir yayım üzerinedir. Bu ilk özel yayımı *Öz Demokrat Konya* gazetesi 12 Şubat 1960 tarihli nüshasında yapmış. Gazete, mezkûr nüshasında İmam Hatip Okulu öğrencileri tarafından hazırlanan özel yayımında onların ve hocalarının yazı ve şiirlerine yer vermiş. Orta-öğrenim gençliğini kültür ve sanat hayatının içine çekecek bu kabil hayırlı faaliyetlerin günümüz basınınca da sürdürülmesi temennisiyle sizleri "Ölümü Üzerine Hacıveyiszade Üzerine Yazılanlar Özel Sayısı" ile baş başa bırakıyoruz.

HACI VEYİSZADE MUSTAFA EFENDİ'NİN VEFATI ÜZERİNE KONYA BASININDA ÇIKAN HABERLER

ÖZ

DEMOKRAT KONYA

Yan İşler Müdürü
A. RIDVAN BULBUL
TELEFON 1661
PZ. No. 123 KONYA

GÜNLÜK SİYASİ SABAH GAZETESİ

SAHİBİ
Azim Kâğıtçılık Matbaacılık
ve Ticaret T. A. Ş. adına
HASAN GÜCÜYENER

Fiyatı 10
Cumartesi 6
Kuruş Şubat
Yıl 3 1960
Sayı 739

Bir İlim Yıldızı Daha Söndü

Hacı Veyiszade Mustafa Kurucuyu Dün Kaybettik

Kurucu, Her bakımdan büyük bir insandı, Büyük Din Bilginiydi, Yediden Yetmiş bütün Konyalıların Sevgi ve saygısını kazanmıştı, onun ölümü şehrimiz ve memleketimiz için Büyük bir kayıp olmuştur

Boş sandık çaldı tevkif edildi

ÇUMRANIN İzzetbey mahallesinden Ömer Gürbüz bir sebzenin önünden boş iki sandık çalmış ve yakalanarak adalete verilmiştir. Ömer tevkif edilmiştir.

Başyazı
Merhum Hacı Veyis Zade Hacı Mustafendi
Enver Şevki Botsalı

Ölüm Haberi şehrimizde kısa Sürede Duyuldu, ve Büyük bir üzüntü yarattı yakın arkadaşları şehrimiz Müftüsü Ömer Tekin gazetemize demeç verdi

GÜNAYDI

BİR İLİM YILDIZI DAHA SÖNDÜ HACI VEYİSZADE MUSTAFA KURUCU'YU DÜN KAYBETTİK

Kurucu, her bakımdan büyük bir insandı, büyük din bilginiydi, yediden yetmiş bütün Konyalıların sevgi ve saygısını kazanmıştı, onun ölümü şehrimiz ve memleketimiz için büyük bir kayıp olmuştur.

Ölüm haberi şehrimizde kısa sürede duyuldu ve büyük bir

üzüntü yarattı, yakın arkadaşları şehrimiz müftüsü Ömer Tekin gazetemize demeç verdi.

Merhumun cenazesi bugün kaldırılacak

Üzüntüyle haber aldığımıza göre Hacı Veyiszade Mustafa Kurucu dün saat 12'de evinde hayata gözlerini kapamıştır. Kurucu'nun

ölüm haberi şehrimizde kısa sürede duyulmuş ve büyük bir üzüntü yaratmıştır. Hacı Mustafa Kurucu yediden yetmişe bütün Konyalıların sevgi ve saygısını kazanmıştı. Onu görenin içi sevinçle dolardı. Bir aydınlıktı yüzü. Sözleri umuttu. Bakışları ışıktı Hacı Mustafa Kurucu'nun. Her bakımdan büyük bir insandı, büyük bir din bilginiydi. Ömrü boyunca kimseyi incitmemiş, cümleye iyilik etmiştir. İyiliğin sembolüydü adeta. Bir ilim yıldızı daha söndü. Konya değerli bir evladını daha kaybetti.

Hacı Veyiszade Mustafa Kurucu 1303 yılında doğdu. İlk öğrenimini babası Hacı Veyis'ten almıştır. Daha sonra Konya'nın ünlü hocalarından Şeyhzade Ziya Efendi'den öğrenim görmüştür. Hürriyetin ilanından sonra Abidin Efendi tarafından açılan İslah-ı Medariste ve medreselerde 8 yıl öğretmenlik yapmıştır. Medreselerin kaldırılmasından sonra öğretmenlik görevinden ayrılmıştır. Piri Paşa Camii'nde imam ve hatiplik yaparken özel olarak dersler de vermiş bir çok din bilgini

yetiştirmiştir. Daha sonra Aziziye Camii İmam ve Hatipliğine ve aynı zamanda vaizliğine tayin edilmiştir. Bu arada İmam Hatip Okulunda dersler okutmuş, fıkıh, hadis ve tefsir gibi büyük eserlerle uğraşmış ve öğrenciler yetiştirmiştir.

Gerek İmam Hatip Okulu, gerek İslam Enstitüsü, hastane ve öteki hayır derneklerine geniş şekilde faydalı olmuş, halkın yardımını sağlamıştır.

Hülasa olarak her faydalı eserde onun büyük elleri vardı.

Büyük kaybımız dolayısıyla merhumun en yakınlarından şehrimiz müftüsü Ömer Tekin'le konuştuk. Tekin bize şunları söyledi:

“Hacı Veyiszade Mustafa Kurucu'nun ölümü İslam âlemi, bhusus Konya muhitinde büyük bir hüznün ve keder yaratmıştır. O büyük bir din adamı ve mükemmel bir insandı.”

Hacı Veyiszade Mustafa Kurucu'nun cenazesi bugün saat 11'de evinden alınarak Kapı Camii'ne getirilecektir. Öğle namazını müteakip Üçler Mezarlığı'na defnedilecektir. Hacı Veyiszade'nin babası da Üçler Mezarlığı'nda yatmaktadır.

Cenaze töreninin çok muhteşem olacağı tahmin edilmektedir. Bugün esnaf dükkânlarını kapatacak ve değerli din bilginimize son görevlerini yapacaklardır. Nur içinde yat, Hacı Veyiszade Mustafa Kurucu Hoca'mız.

GAZETEMİZİN NOTU:

Büyük kaybımız dolayısıyla Kurucu ailesine, Konyalılara baş sağlığı diler, aziz ölüye Tanrı'dan mağfiret niyaz ederiz. (Öz Demokrat Konya, 5 Şubat 1960, s. 1, 4.)

Baymaharir
Taceddin ÖNEY

ADRES
Mevlana Cad. Pür-
çüklü Sokak No. 37
Konya
Telefon 1199

YENİ MERAM

GÜNDELİK DEMOKRAT GAZETE

Sahibi: Ahmet Bahçivan

ABONE
Yılığ 25, altı
aylığı 15 liradır
Basıldığı yeri:
Yeni Meram

CUMARTESİ
6
Şubat 1960
Yıl 9 No, 3380

Yayı İşlerini idare eden mu'v. Md
M. Yalçın Bahçivan

İplikçi Camii pek yakında açılacak

Burada bulunan eserler şimdilik depolara nakledilecek, sonra yeni binaya taşınacak

Ürün ceneler harap ve metruk bırakılan, bilâhase tamir edilerek (Klasik Eserler Müzesi) olarak kullanılan İplikçi Camii yakını-

nda kullanılmamasını Amir kr-nun hükmüü ehemmiyetle nazarı dikkate alan Maarif Vekili Atif Benderlioğlu, camiinde dehal tahliyesi

nakledilecektir. Bu sebeple, Klasik Eserler Müzesi olan İplikçi camii bir kaç gün sonra ziyarete kapanış olacaktır.

H. Veyis zade vefat etti H. Mustafa Kurucu'nun Ölüm haberi Şehirde Umumi bir teessür uyandırdı

Konyamızın, Türkiyemizin ve İslâm âleminin en büyük din adamlarından; edebî, ahlâkî ve İslâm faziletinin mümtaz örneklerinden ve Valilerinden, Muhterem Hacı Veyis Zade :

Hacı Mustafa Efendi

Hocamızı kaybetmiş bulunuyoruz.

Mübârek cenazesi, bugün öğle namazını müteakib Kapu camiiinden kaldırılacaktır.

Gazetemiz adına, hemşehrilerimize, muhterem aile efendisine, başsağlığı diler. Hocamıza Cenab-ı Haktan mağfiretler cümlemiz için Sabr-ı cemiller niyaz ederiz.

HEMŞEHRİLERİNİN GÖZYAŞLARI İÇİNDE H. VEYİSZADE HOCA DÜN, TOPRAĞA VERİLDİ

Çok hazin olan cenaze merasimine on binlerce Konyalı iştirak etti. Diyanet İşleri Reisi, mebuslar, vali ve belediye reisi vekili de merhuma son vazifeyi ifa ettiler.

Vefatını büyük bir teessürle bildirdiğimiz, din âlimimiz H. Veyiszade H. Mustafa Kurucu'yu dün gözyaşları içinde toprağa vermiş bulunuyoruz.

Konyalı hemşehrilerimiz, hocaya sağlığında göstermiş oldukları derin sevgi ve saygıyı, son defa, cenaze merasiminde de tekrar ettiler.

Öğle namazından çok evvel birçok camiler hatim ve dualarda bulunmak isteyen muazzam bir kalabalıkla dolup taşmıştır. Kapı Camii'nde duayı müteakip, Vaiz H. Tahir Büyükkörükçü, merhumun hakkında veciz bir konuşma yapmıştır.

Öğleye doğru bütün dükkânlar kapanmış, cenaze namazında bulunmak için herkes camilere koşmuş; eski odun pazarı meydanı, Kapı Camii'nin musalla yeri, kunduracılar sokakları, marangozlar

içi ve civar sokak araları tamamen halk ile dolup taşmıştır.

Cenaze namazı Ankara'dan gelen Diyanet İşleri Reisi Eyüp Sabri Efendi tarafından kıldırıldıktan sonra, merhumun naşı on binlerce hemşehrimizin elleri üzerinde ve tam iki saatte -normal 10 dakikalık bir mesafede olan- Üçler Mezarlığı'ndaki kabrinin başına getirilmiştir.

Bu sebeple trafik saatlerce aksamış; genç-ihthiyar, münevver-cahil, kadın-erkek herkes, cenazeyi gözyaşları içinde takip etmekten kendilerini alamamışlardır. Bu arada sıkışanlar ve baygınlık geçirenler olmuştur.

Merasime vali, Konya'da bulunan mebuslarımız, belediye reis vekili, adliye mensupları ve mülki erkân da iştirak etmişlerdir.

Bu hazin merasim ancak saat 16'da sona ermiştir. (Yeni Meram, 7 Şubat 1960, s. 1, 2.)

HACI VEYİSZADE MUSTAFA KURUCU'YU TOPRAĞA VERDİK

Cenaze töreni emsalsiz oldu, törende milletvekilleri, vali, daire müdürleri ve otuz bine yakın halk bulundu.

Ölümünü üzüntüyle bildirdiğimiz büyük din adamımız Hac Veyiszade Mustafa Kurucu'nun cenazesi dün defnedilmiştir. Konya tarihî ve müstesna günlerinden birini yaşamıştır.

Cenaze töreninde milletvekillerimizden Muhittin Güzelkılınç, Himmet Ölçmen, Mustafa Bağrıaçık, valimiz Cemil Keleşoğlu, daire müdürleri ve otuz bine yakın halk bulunmuştur.

Merhumun cenaze namazı Kapı Camii'nde kılınmış ve oradan eller

üstüne alınarak Üçler Mezarlığı'na hareket edilmiştir.

Halk bu sırada sokakları doldurmuş bulunuyordu. Müze alanı ise iğne atsanız yere düşmeyecek derecede kalabalıktı.

Cenaze Kapı Camii'nden Üçler Mezarlığı'na ancak üç saatte gelebilmiştir. Değerli hocamıza son görevlerini yapmak için bütün hemşhrilerimiz seferber olmuşlardır. Tabut çok yavaş ilerlemiş bu arada yaralananlar olmuştur.

Bu elim kayıptan dolayı Kurucu ailesinin acılarını tekrar paylaşır, aziz ölüye Tanrı'dan rahmet dileriz. (Öz Demokrat Konya, 7 Şubat 1960, s. 1.)

Sahibi : M. NACI GÜCÜYENER
Yeni İşleri İktisat İdare eden
M. NACI GÜCÜYENER
ONAL GÜCÜYENER
TELEFONLAR
Yeni İşleri Müdürlüğü : 1994
Ahısar, İktisat ve Matbaa İşleri : 1994

YENİ Konya

GÜNLÜK TARAFSIZ SİYASİ GAZETE

CUMARTESİ

6

ŞUBAT 1960

Fiyatı her yerde 10 kuruş

* ABONE : Yılığ 30, Altı aylığı 18 lira

Yıl : 12 Sayı : 3756

Müessis : M. NACI GÜCÜYENER

Gelen yazılar basılmadan basılmadan iade edilmez
İlanlardan mesuliyet kabul olunmaz

1000 lira değerindeki eşya Gümrük Resminden Muaf

Yolcular, şimdiye kadar beraberlerinde gümrük resmi 25 lirayı aşmayan eşya getirebiliyorlardı

A LAKALI kaynaklardan verilen malûmata göre, yolcuların beraberlerinde getirebilecekleri eşyanın kıymeti 1.000 liraya çıkarılacaktır. Bunun için Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti bir kanun tasarıyı hazırlamıştır. Bu tasarıyı yakında umumî hey'ete sevk edileceği bildirilmektedir.

Hatırlarda olduğu üzere, bugüne kadar yolcular beraberlerinde ancak gümrük vergisi 25 lirayı aşmayan miktarlara dayanan, hediyeleşmiş eşya getirebilmekte idiler.

Yeni tasarıda, gümrük resmi esasî üzerinden olmayıp, doğrudan doğruya eşyanın zati bedeli 1.000 liraya kadar olduğu takdirde, gümrükten hiçbir vergi ödemeden geçirilebile-

**C.H.P.
II Kongresi
İSMET İNÖNÜ**

Bununla beraber, değeri 1.000 lira olan eşyanın gümrük resmi ne olursa, olsun nazarı itibara alınmayacaktır.

Oto ve kamyon ithali serbest

Koordinasyon Heyetince hazırlanan Liberasyon Listesinde iç ve dış lastikler ve kamyon için altışar milyon dolar ayrıldı

KAMYON, Otobüs, kamyonet ve otomobil iç ve dış lastikleri ithali serbest bırakılmıştır. Koordinasyon Heyeti tarafından hazırlanan Liberasyon listesinde iç ve dış lastiklerle kamyon için 6 şar milyon dolar tahsi-

dizel ve yarı dizel motorlar, karpit, çinko.

Üçüncü global ithal konusunda ise Ziraat alet ve makineleri kromatlar ve saç bulunmaktadır.

Otomatik tahsis listesinde yün, plâstik hammaddeleri, deriler, j...

Kıymetli Din Âlimimiz Hacı Mustafa Kurucu (ortada) (İmam - Hatip Okulunda ders verdiği sıralarda mesai arkadaşlarıyla bir arada)

Hacı Veyis zade Mustafa Kurucu dün vefat etti

Büyük Din Adamımızın Cenazesi, bugün Kapu Camiinde öğle namazını müteakip kaldırılarak Üçler Kabristanına defnedilecek

İslam Âleminin Büyük Kaybı

HACI MUSTAFA KURUCU DÜN TOPRAĞA VERİLDİ

7den 70 e kadar Konyalının katıldığı cenaze merasiminde Valimiz cemil keleşoğlu, milletvekillerimizden Muhittin Güzelkılıç, Himmet Ölçmen, Mustafa Bağrıaçık, daire müdürleri ve Avrupa'da tedavide bulunan tüccar hemşehrimiz Muzaffer Sinangil de hazır bulundu.

Konya'mızın, Türkiye'mizin, İslam âleminin büyük kayıplarından Hacı Veyiszade Hacı Mustafa Kurucu göz yaşları arasında toprağa verilmiştir.

Cenaze merasimi çok hüzünlü olmuş, 7 den 70 e kadar binlerce Konyalı ka-

tılmıştır. Merasimde; Valimiz Cemil Keleşoğlu, milletvekillerimizden Muhittin Güzelkılıç, Himmet Ölçmen, Mustafa Bağrıaçık, Avrupa'da tedavide bulunan İstanbul tüccarlarından hemşehrimiz Muzaffer Sinangil, daire müdürleri ve daha birçok dışarıdan gelen hemşehrimiz hazır bulunmuştur.

Kapu Camii'nde kılınan öğle namazını müteakip teşkil edilen muazam kortej 2-2,5 saatte ancak Üçler Mezarlığı'na varabilmiştir. Bu arada ayaklar altında çiğnenip ezilenler olmuştur. (Yeni Konya, 7 Şubat 1960, s. 1.)

HACI VEYİSZADE MUSTAFA EFENDİ'NİN VEFATI ÜZERİNE YAZILAN YAZILAR

HACI VEYS ZADE...

Mehmet ÖNDER

Dokuz yüz yıllık İslam Konya'nın yetiştirdiği âlimler, bu şehrin tarihinde bir (altun zincir) gibidir. Bu zincir, her asırda gelen büyük din bilginleriyle uzamış, zamanımıza kadar gelmiştir. Bu zincirin son halkalarından biri de (Hacı Veys zade Mustafa Kurucu'dur. Diğerleri gibi o da, aslına rücu etmiş, Konya bir kere daha mateme bürünmüştür.

Merhum Hacı Veys zade Mustafa Kurucu, birçok âlimlerimizden ayrı bir hususiyeti, ayrı bir kıymeti olan ve birçok meziyetleri ile halkın kalbine yerleşen bir bilginimiz idi. O (kal) den ziyade hâl'e, sözden ziyade öz'e ehemmiyet vermiş, benlik kisvesini atarak tevazu kaftanını giymiş, Hakk'ın ve halkın muhabbetini kazanmış, Hak'a hizmet yolunda halka hizmet düsturunu kabullenmişti. Onun türlü meziyetleri yanında çok zengin bir iç âlemi, bir geniş dünyası vardı ki, zaman zaman meclislerinde bu âlemin renkli dünyasından lezzet pınarları açar, dinleyenleri mest eyledi. Bundan böyle sohbetine doyum olmaz, bilgisinin vüsatine erişilmezdi.

Merhum pederi Hacı Veys Efendi'nin rahle-i tedrisinde yetişmişti. Hacı Veys Efendi ise Konya'nın son asırlarda yetiştirdiği en büyük din bilginlerinden Müftü Aladağlı Hacı Ahmet ve Evcizade Hacı Osman

Efendi'den icazet almıştı. Müderris Hacı Veys Efendi, oğlunun yetişmesi hususunda büyük gayret göstermiş ve Ovaloğlu Medresesinde devrin ulemasını bir araya toplayarak çetin bir imtihan verdirtmiştir. Bundan sonra müderris unvanını alan ve Hacı Veys zade diye tanınan Mustafa Kurucu, önce müderris Şeyh zade Ziya Efendi tarafından tesis edilen (Islah-ı Medaris) te ders vermeğe başlamıştır.

Daha sonra Piri Mehmet Paşa Camii, son olarak da Aziziye Camii imam ve hatibi olarak vazife gören merhum Mustafa Kurucu, ayrıca Konya İmam-Hatip Okulunun açılışıyla tedris hayatını devam ettirmiş, yüzlerce talebe yetiştirmiştir. O, yalnız tedrisle değil, hayır cemiyetleri ile de Konya'ya sayısız hizmetlerde bulunmuş, pek çok cami, hastane, okul yaptırılmasına öncülük etmiş, her tarafta sayılmış ve sevilmiştir. Onun yetmiş iki yıllık ömrü, hakkın ve halkın hizmetinde harcanmıştır. Hayır ve hasenat kapıları onsuz açılmaz, onun ileri fikir ve görüşleri alınmadan bir işe başlanmazdı.

Bu büyük insan için çok şeyler söylenir ve yazılabilir. Kanaatimizce onun en büyük cephesi, insan-ı kâmil ve mutasavvıf oluşuydu. Bu hâl'i ise kal'den çok uzak ve manalıdır ve bize sadece susmak düşecektir.

Allah, şefaatine bizleri de nail eylesin. (*Yeni Meram*, 9 Şubat 1960, s. 1.)

KONYA'NIN BÜYÜK KAYBI

Feyzi HALICI

Ölüm saati belli değil; ayağımız gününü birlik toprakta. Bütün saltanat şairin dediğine tıpatıp uygun:

“Bir namazlık saltanatın olacak, Taht misali o musalla taşında.”

Cemiyet içinde örnek hareketiyle temayüz eden, hemcinslerine iyiliği dokunan, kimsenin dedikodusunu yapmayan, her türlü iftiradan uzak yaşayan, hak bildiği yolda yürüyen bir insanın irtihali, dar-ı beka eylemesi, yaşantı manasınca sadece bir intikale adım uydurmaktan başka bir şey değildir.

“Ene” bakımından “Mutu ente kablel mutu” (Ölmeden önce ölü-nüz. y.n.) sırrına mazhar olan bir kimse ne bahtiyar kimsedir. Ölüm-süzlük duygusu karşısında ihtirasın, kinin ne hükmü olur ki.

Cemiyet içinde yaşayan insan mana bakımından da sarsılmaz bir inanca sahipse, böyle bir insanın yaşı asırlara bile sığmaz. Zaman kaygısından azade yaşayan, gösterişten uzak duran, tevekkülü kendine düstur, ilmi kendine düstur, kusursuz ameli kendine şiar ittihaz eden, tevazuu, tebessümü kendine libas edinen insan, örnek insan olarak hatıralarda, hafızalarda daima yaşayacaktır.

*

Yaş haddince bu şehrin din âlimlerini, mana mülkünün büyük insanlarını birer

birer hatırlıyorum: Yağcızade Hacı Mustafa Efendi, Hacı Haydar Efendi, Postalcı Hacı Rahim Efendi, İsa Efendi, Bülbül Hoca, Akşehirli Hoca devamlı nasihatte buldukları bu şehrin insanları arasından birer birer ayrılıp Allah'ın rahmetine kavuştular.

Sultan Selim Camii şerifinde cuma günü öğlen hutbesinde Dr. Ali Kemal Belviranlı dokunaklı bir hitabe sonunda Hacı Veyiszade Hacı Mustafendi'nin Allah'ın rahmetine kavuştuğunu söylemesi, cemaati gözyaşlarına gark etti.

Bıraktığı boşluk kolay kolay doldurulmayacak olan merhum Hacı Veyiszade Mustafa Kurucu'nun ölümü dolayısıyla ailesine ve bütün hemşehrilerimize başsağlığı diler, Tanrı'dan rahmetini niyaz ederim. Nur içinde yatsın. (Öz Demokrat Konya, 7 Şubat 1960, s. 1.)

KONYA'YI MATEME GARKEDEN KAYIP BÜYÜK ÂLİM HACI VEYS ZADE HACI MUSTAFA EFENDİ'NİN İRTİHALİ

M. Emin BOLAY

Herkesin candan sevip hürmet ettiği büyük âlim Hacı Veyis zade Hacı Mustafa Efendi'nin dar-ı fenadan dar-ı bekaya, muvakkat hayattan ebedi hayata ve sermedi saadete göçürmesi halk üzerinde büyük teessür yaratarak herkesi teselliye muhtaç bir hâl-i esef iştimale getirmiştir.

İşte bu elem ve keder; dimağımı katılaştırmış, hissimi durdurmuş, kalemim hislerime tercüman olamayacak bir hâle gelmiştir. Bundan dolayı malum ve meşhudlarımı tahrir ve intibalarım hakkıyla tasvir edemeyeceğimden dolayı evvela özürler arz eylerim.

“موت العالم، موت العلم”

Mevtül âlim, mevtel âlem; Konya'mızın medarı iftihar ve İslam âleminin faziletşiarı kıymetli bir âlimin irtihal musibeti onun değeri ve halkın ondan istifadesi bakımından âlemin ölümü gibidir. Nitekim cenaze ihtifalinde vefakâr ve hamiyetşiar halkımızın gösterdikleri dindarane gayret ve samimiyetleri ise yukarıdaki vecizenin bir timsali idi.

Havanın soğuk ve yerlerin karla örtülü olmasına rağmen yürekleri gamla, gözleri nemle, kalpleri elemle dolmuş 30.000'i mütecaviz Müslüman, tabuta bir kere bari el sürmek bahtiyarlığına mazhar ola-

bilmek için itişe kakışa koşuyor, başlarından şapkalar uçuyor, ayaklarından lastikler fırlıyor, yine de her kişi umduğu bahtiyarlığa nail olamıyordu.

Tabut parmaklar üzerinde semaya yükseliyor, her saniyede eller değiştikçe veçhesini sağa, sola yönelen tabutun hamil olduğu aziz yolcu çok sevdiği cemaatine ve hemşehrilerine lisanı hâl ile elveda, elfrak! diyerek onların ağıtlarına gülüyordu. Ortalığı heyecan kaplamıştı. Tam bu sırada onun saatlerce vaaz ve dua ettiği Kapu Camii'nin ana kapusunun önüne bin müşkülata gelebilen tabut parmaklar üzerinde yükselerek bir veda tevakkufu yaptığı anda idi ki minareden yanık kalplerdeki kıvılcımları alevleten davudi bir ses yükseldi.

“الصلاة والسلام عليك يا رسول الله”

“Esselatü vesselamü aleyke ya resülullah!”

İşte o demde yüreklerdeki hüznün ateşi feveran ederek ah ü eninlerin, ağıtların kopmasına sebep oldu. Hamiyetkâr ve dindar müminlerin gözlerini dolduran nemler yaşlara inkılâp ederek nurlu yüzlerinden bulgur bulgur dökülmeye başladı. İzdihamdan yollar tıkanmış, vasıtalar işleyemez ve tabut ilerleyemez olmuştu, çünkü dükkânlar kapanmış, bütün in-

sanlar sokaklara dökülmüştü. Manzara maddeten çok hüznaver olduğu kadar tesellibahş idi. O anda şairin şu hikmetimiz şiirini hatırlayarak müteselli oldum:

”ولدتك أمك يا ابن آدم باكياً
والناس حولك يضحكون سروراً
فاعمل لنفسك أن تكون إذا بكوا
في يوم موتك ضاحكاً مسروراً“

Tercemesi:

*Yâdinde mi doğduğun zamanlar
Sen ağlar idin gülerdi âlem
Öyle bir ömür geçir ki olsun
Mevtin sana hande, halka
mâtem*

Muazzam ihtifal bu nazmın mefhumuna çok uygundu. Çünkü merhum üstad muvakkat dünyayı hiçe sayarak daima ahrette mevki tutmayı hedef tutmuş ve daima hayır işlere koşmuş, hayır-sever ve cidden faziletli bir zat-ı meleksimat idi. Her makama göre irticalen secili ve belîğ dua iradında çok mütehasıs ve onun ilim ve fazlının kuvvetiyle ahlakının yükseklîği mebsuten mütenasip idi. Bizler ağlaşıırken kim bilir o bizlere ne kadar gülüyordu, o umduğuna nail ve ebedi saadete vasıl olmuştu. İştiriliyordu “Konya7nın bir direği yıkıldı” vs. gibi cümleler... Filhakika öyle idi.

”تلمة الدين موت العالم
”يمرك عالمان رخنه شود دين“
”که دين از علم دارد نور آيين“

Tercemesi: Âlimlerin ölümü ile dinde gedik husule gelir, zira din ilimden nur alır. Hakiki din âlimlerinin vücutları âleme rahmet olduğu için Peygamberimiz: “Ümmetimin uleması Beni

İsrail’in enbiyası, peygamberleri gibidir” hadisiyle din ulemasının kadrü kıymetlerinin derecesini izah buyurmuşlardır. İşte bu meziyet sebebiyle 10 dakikalık mezarlığa iki saatte ancak varılabilmıştır.

Muhterem üstadın yolculuğunda Müslüman halkımızın gösterdikleri fevkalade tezahürat ibretimiz bir hadise, numune-i imtisal bir vakiadır. Dünya biz gafilleri parmağına takmış oynatıyor, amma merhum gibi Salih kişiler de dünyayı aldatıp oynatıyor.

”فذاك زمان لعينا به: وهذا زماننا يلعب“

Ne teessüf nafi’ ne telehhüf müfid: Yefalü mayeşäu ve yakkümü ma yürüd.

Evet, ne kadar yansak, ağlasak faidesizdir; hüküm, istediğini yapan Cenab-ı Hak’tandır.

Amme-i mevcudata fena vaci-battan ve kaffe-i mahlukata beka mümteniattan olup yalnız Halık-ı Âzam’ın daim ve baki olduğunu şair ne güzel tasvir etmiş:

”هر که آمد به جهان اهل فنا خواهد بود“

Böyle teselliamiz eserlerle ve merhumun salah hâliyle müteselli olalım.

Onun vücudu kaybolmuş ise de o, dünya durdukça kalplerimizde yaşayacaktır. Onun bıraktığı maddi ve manevi asarı hayriyye onu daima yaşatacaktır.

”العلماء بالقرن مابقي الدهر أعيانهم مفقودة و آثارهم في القلب موجودة“

Uçup gitti Gülşen-i ilmin bül-bülü eyvah

Diyelim ehl-i musibet lâhavle velâ kuvvete illâ billâh. (*Yeni Merham*, 10 Şubat 1960, s. 1, 2.)

BÜYÜK KAYBIMIZ

Dr. Ali Kemal BELVİRANLI

Konya'mızın, Türkiye'mizin ve İslam âleminin en büyük din adamlarından; edebî, ahlakın ve İslam faziletinin örnek mümessillerinden Büyük Veli, Hacı Veyiszade Hacı Mustafa Kurucu Hoca'mızı, 5 Şubat 1960 Cuma günü saat 11.50'de ebediyen kaybettik.

Merhumun cenazesi, 6 Şubat 1960 Cumartesi günü Kapu Camii'nde kılınan cenaze namazını müteakip, takriben 60.000 kişinin elleri üstünde, Üçler Mezarlığı'ndaki ebedi istirahatgâhına tevdi olundu.

Cenaze merasimine, civar vilayetlerden gelenler de dâhil, genciyle ihtiyarıyla, bütün Konyalı iştirak etmişti. Kanaatimce, Hazret-i Mevlâna'dan bugüne kadar, Konya'mızda bu derece muhteşem ve muazzam bir cenaze merasimi görülmemiştir.

Merhum Hacı Veyiszade Hacı Mustafa Efendi Hoca'mız, zahir ve bâtın ilimlerinde yed-i tûlâ sahibi idi. Her hâliyle Konya'mızın ikinci Mevlâna'sı idi. O dış görünüşü ile bir fazilet sembolü idi; fakat haiz olduğu ve temsil ettiği bir gönül âlemi vardı ki, dile gelmez ve ifadeye sığmazdı. Gerçekten onun ziyaretine gidenler ve sohbetinde bulunanlar, ruhlarının, vicdanlarının masivadan yıkandığını ve temizlendiğini hissedilerdi.

Mütebessim çehresi, tefrik gözetmeyen muamelesi, ruhlara hitap eden ve maneviyat pınarlarının akışını ve ahengini dile getiren konuşmalarıyla, gönülleri fetheden, sıkıntıları bir anda gideren, herkesin der-

dine deva ve şifa olan, huzurundakilere gönül âleminin zevklerini kana kana tattıran bu BÜYÜK VELİ, sessiz sedasız HALİK'ına kavuşurken, muhakkak ki, vuslat anının doyum-suz zevkleri ve neşeleri içindeydi. Fakat o andan itibaren Konyalılar, gönül zevkini tadanlar, edep ilmini tahsil edenler, hülâsa gerçek Müslümanlar ve bütün müminler, boyunları bükük mahzun ve mükedder duruyorlar, böyle bir vuslatın ulviyetini gıpta ile seyredip düşünüyorlar, mest ve hayran bir hâlde göz yaşları döküyorlardı.

Sevgili Peygamberimiz: "Âlimin ölümü âlemin ölümü gibidir." Buyurmuştu. Hakikaten de öyle oldu.

Bizi teselli eden cihet, merhumun birbirinden üstün ve faziletli talebelerinin aynı yolda devam etmekte oluşları ve bilhassa mahdumları Mehmet kurucu ile Veyis Kurucu'nun babalarına her cihetle hayrullahalefler olmalarıdır.

Üstazımızın, bugün hayatta, en yakın arkadaşlarından olan, Türkiye'mizin en kıymetli din adamlarından muhterem müftümüz Ömer Tekin, merhumun hayrullahalefi Mehmet Kurucu'yu babasından inhilal eden Aziziye Camii imam ve hatipliğine getirmekle Konyalıların kalbi hislerini tercüman oldu ve kadirşinaslığın çok güzel bir misalini gösterdi. Konyalılar, kendisine müteşekkik ve minnettardılar.

Cenab-ı Hak'tan, cümlemiz için sabr-ı cemiller niyaz eder, BÜYÜK VELİ'nin şefaatine nail ve layık olmamızı temenni ederiz. (*Yeni Konya*, 12 Şubat 1960, s. 1, 2.)

MERHUM HACI VEYİSZADE HACI MUSTAFAFENDİ

Enver Şevki BOTSALI

5 Şubat 1960 günü Konya'mız ve Konyalılarımız için büyük bir matem günü olmuştur. Her gün ezan vakitlerine yakın camilerin hoparlörlerinde çeşit çeşit müezzinlerin sesleriyle salalar veriliyordu. Cuma günü saat 12.10 sırasında verilen salanın da bunlardan biri olduğunu zannetmiştik. Maalesef, maateessüf öyle olmadı. Ölenin kim olduğunu gayriihtiyarî sordüğümde ağabeyim fısıldar gibi bir sesle: "Hacı Veyiszade" dedi.

Önce neye uğradığımı anlayamadım. Tekrar aynı cevabı alınca anladım ki, büyük din âlimi, ulema-yı kiramdan Hacı Veyiszade Hoca aramızdan ayrılmış!

Konya çok hocalar, âlimler, evliyalar yetiştirmiş ve kaybetmiştir. Hemen düşününce bunlar birer birer hatıra gelir. Müftü Hacı Ali Efendi, Akşehirli Hoca, Bülbül Hoca, Abdullah Ulubay, Kağnıcı Hoca, Hacı Haydar Efendi ve bu arada bunların ve sayısını belki hatırlayamadığımız bazı din âlimlerinin yanına Hacı Veyis Hoca merhum da ilave edildi.

Hacı Veyiszade ve merhum babası Hacı Veyis Hoca, Konyalılar, Konyalı gençler ve ihtiyarlar tarafından bütün meziyetleriyle bilinen iki büyük kıymetler. Babasının tevazu, olgunluk ve ilminin aynen hocaya da intikal ettiğini ilim severlerin her zaman naklettikleri bir vakiadır.

Babasının Arapça okuttuğu için karakola götürüldüğünü ve polis memurunun biri tarafından kendisine tokat vurulunca merhum Hacı Veyis Hoca'nın polise hakkını helal et, demesi üzerine polisin kendisindeki olgunluğu görerek serbest bıraktığı rivayet edilir.

raktığı rivayet edilir.

Bu olgunluk ve tevazu hissi aynen ölen merhum Hacı Veyiszade Hoca'da da bulunduğu her Konyalı şahittir.

Hoca âlimdi, ana dili kadar Arapça ve Farsçaya vakıftı. Tevazu sahibiydi, her gördüğünü selamsız bırakmazdı. Her esnafla, her meslek mensubuyla samimiyeti ve alakası vardı. Kendisini gören görmezden gelemezdi. Ölümü haklı olarak üzüntü yaratmıştır.

Evvela Konyalılara, sonra da ailesi efradına ve sayın müftümüze baş sağlığı diler, merhuma Tanrı'dan rahmet niyaz ederiz. Nur içinde yatsın. (Öz Demokrat Konya, 5 Şubat 1960, s. 1, 4.)

BÜYÜK KAYBIMIZ HACI VEYİSZADE

Kâmil UĞURLU

Mevlâna'ya sormuşlar: “Çiști dünya? (Dünya nedir?)” “Est Huda gafil büden” buyurmuş (Dünya Allah'tan gafil olmaktadır.) O dünyada yaşamıyordu. Çünkü Allah korkusu, Allah sevgisi mezarına kadar onunla beraberdi.

Bu denli ömür, bu denli ölüm kimseye nasip olmadı. Ölümünden bir saat sonra bütün şehir onun ölümüyle matemli, onun ölümüyle haşır-neşirdi.

Ölüm, keli sırma, körü badem gözlü yapar, derler. Onun ölümü öylesi ölüm değildi. İnsan ekseriya beraberinde bulunduğu şeylerin varlığını fark etmez. Ama bu varlık öylesi varlık değildi. Değeri hayatta iken bilinmiş sayılı kullarındandı Cenabı Allah'ın.

Bazı geceler yatsı namazından sonra derse başlar, sabahın saat yedisine kadar kürsüde kalırdı. Herkes tiryakisiydi onun. Akşamın sekizinden sabahın yedisine kadar cemaat onun tatlı kelimelerine dalar, bir nebzecek de olsa dünyanın kötü tarafını, insanların fena yönlerini unutturdu. Saat yediden sonra da onu bir mescitte otuz, kırk öğrenciye ders verirken bulabilirdiniz. Anadolu'nun her tarafından hayranları gelir, Aziziye Camii'nin önünde onunla görüşebilmek, onun meşalesinden çıralarını yakabilmek için beklerlerdi. Bütün bunları bitirir, İmam Hatip Okulundaki dersine koşardı.

Onun vaazlarına ilk gidenler, rahmetinin telaffuzunu güç anladıklarından şikâyet ederlerdi. Bir hafta sonra onları da “hayranlar” safında görebilirsiniz. Cümlelerin sonundaki vurgu onun sesini bir başka ulvileştirirdi. Aziziye'nin kubbeleri onun “Elhamdülillah” gibi “Elhamdülillah”ları galiba göremeyecek.

Yağmurda, kuraklıkta en fazla hayvanlara acırdı. İnsanların acıyanı çoktu

nasıl olsa. İlahi olduğundan şüphe etmediğimiz bir ızdırıp, bir ömür boyu onu yalnız komadı. Allah'ın yarattığı her şeye hayrandı. Serçeleri bile selamlar, kimseyi katiyen incitmezdi.

Her şeyden önce katiyen yobaz değildi. (Buna yobaz değil, dar düşünceli diyelim) Katiyen dar düşünceli değildi. İnsanlığa yarayan, İslamlağa yarayan ve yardım eden her şey onun için mubah, onun için faydalıydı. “Gâvur icadı” mikrofona, sesini daha fazla duyurabilmek, insanları biraz daha fazla nasiplendirebilmek, insanları biraz daha fazla nasiplendirebilmek için sesinden, daha fazla yaklaşırdı.

Bir ölenin ardından, o adam iyi de olsa, kötü de olsa hep iyi şeyler yazılır. Ama bizimki, ama bu, ol çeşit yazılardan değil. Hakikatleri ölümlere bile kurban etmemeli. Bu bir mersiye değil, bir hakikatler mecmuudur.

Kore savaşlarında, düşmanın Türk askerini çember içine aldığı (Düşmanın, bizim erlerimizden yirmi defa daha büyük olduğunu hatırlayacaksınız) o günlerde onu görenler anlatıyorlar: Bir insan ancak bu kadar ızdırıp çekebilirmiş.

Bazı yakınları, kendisine birkaç defa mebusluk teklif edildiği hâlde onun kabul etmediğini söylerler. Rahmetli her zaman vekili olduğu halkın haklarını meclisten değil de bizzat müvekkillerinin (yani halkın) içinde müdafaa etmeyi tercih ederdi.

“Hayr-ün nâs, men yenfe'ün nâs” (İnsanların en hayırlısı hemcinslerine hayırlı olandır) buyrulmuş.

Hayırlı çok hayırlı; mübarek çok mübarek bir insandı. Cenab-ı Allah rahmet ve şefaatten onu mahrum etmesin. (Öz *Demokrat Konya*, 8 Şubat 1960, s. 2, 3.)

KARDEŞLERİME BAŞSAĞLIĞI

Talip ARIŞAHİN

Sömestr tatilimizin ilk haftasında Konya'mızın mükerrem avladı ve güzide şahsiyetiyle okulumuzun temel cevheri aziz hocamız H. Mustafa Kurucu hazretleri Allah'ın rahmetine kavuştu.

Mezarı başında bir büyüğümüzün de dediği gibi , onun Allah yoluna, Hazreti Resulün sünnetine ve Kur'an-ı Kerim'in nurlu hakikatlerine vakfettiği hayatı bize her günümüzde bir ibret levhası teşkil edecek mükemmeliyette ve olgunluktur.

O Konya'mızın, Hazreti Peygamber ahlakıyla ahlaklanmış evlatlarının güzidesi ve Cenab-ı Hakk'ın Rahim ve Şefik ism-i celallerinin mümessillerinden biri olarak her Konyalının ve talebesi olan bizlerin, kalp ve ruh hayatımızda, daima yer bulacaktır.

Son iki kuşak arasındaki talebelerinin fazlalığı ve istisnasız bütün Konyalılarının onun dizleri dibinde bulduğu büyük teselli, cenaze merasimine hemen bütün Konyalılarının iştirak etmiş olması, onun şahsında kaybettiğimiz büyük değer delilidir.

Kaybımızın büyüklüğü nispetinde tesellimizin ve umutlarımızın sonsuz mesnedi Cenab-ı Hakk'ın lütuf ve merhametinde bulduğumuz sükûna daima şükretmeliyiz.

Hocamızın büyük umudu imam hatip okullarının feyizli çalışmalarında ve yetiştireceği imanlı gençlerin Allah yoluna Türk cemiyet ve milletine kendilerini vakfettiklerinde her birinin bir H. Mustafa Kurucu olacağına inanmaları idi. Bu umut, onun her zaman ve her yerde, evde, şehirde, mektepte, camide, dershanede ve ibadette bizimle beraber olduğuna inandığımız kadar, he-

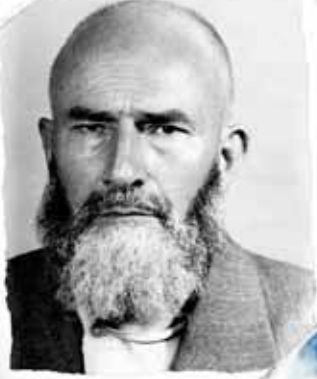
pimizin de umut ve tesellisidir.

Zira.

“El-mü'minune lâyemütün
nükü'üzamin:

Min dâri'l-fenâ ilâ dâri'l-bekâ”

İmam hatipli kardeşlerim başınız sağ olsun. (Öz Demokrat Konya, 12 Şubat 1960, s. 2.)

BİR ÖLÜNÜN ARDINDAN

Y. CANDAN

İnsanlık, efendilik, dostluk ve hepsinden daha üstün olgunluk vasıflarını sinesinde toplayan daima gülen, daima iyiyi, iyiliği bilen ve 72 senedir böyle hareketi kendine rehber edinen, 7 yaşından, 70 yaşına “Selamün aleyküm” diyen ve hürmet gören ama tam hürmet gören bir büyük din alimi kaybettik.

Bu kayıp, yalnız Konya için değildir.

Bu kayıp, yalnız onu tanıyanların, onun elini öpmek için sıra bekleyenlerin değil; bütün bir İslam dünyasının kayıbidir.

Bu kayıp; bu gidiş, bu on binlerce elin üstünde ebediyete intikal eden

Hacı Veyiszade Hoca'nın gidişi öyle hazin oldu ki, öyle büyük oldu ki, insan bu misillü ölümü, bütün acılığına rağmen bugün arzu eder.

Hacı Veyiszade çok sevilmişti. Hacı Veyiszade başlıbaşına bir ahlak demektir. Her Aziziye Camii'nin önünde onu görüşümde birkaç kişinin onun elini öpmek için sıra beklediğini görürdüm. O, büyük insanın ardından inerken etrafına, tatlı bir gülümseme ile bakıp “Selamünaleyküm” der demez bir elleri boğründe akın başlardı. Ona doğru çocuklar “Hocaam!” diye ellerine sarılırdı. O tevazu içinde hal hatır sorar, sonra camiden içeri “Bismillah”la girip, ağır ağır minbere doğru yürür, bütün cemaat onun gelmesiyle sanki saadet bulur, sanki sevaba gark olurdu.

Ne büyüktü Hacı Veyiszade, ne yaptı da bu kadar insanı kendine hayran etti. Ne idi Hacı Veyiszade'deki bu sır, bu tılsım?

Görmedim bunca kişinin “Ben taşıyacağım, bana da sıra verin, Allah aşkına biraz da bize tabutu verin”, bir tabut taşımak isteği içinde ağladığını, feryat ettiğini insanların görülmüş işlerinden değil. Bunca kişinin “Hocam, hocam bizi bırakıp nereye gidiyorsunuz?” diye çırpınıp haykırdığını görmedim. Yarabbi bütün Konya ağlıyordu Hacı Veyiszade'nin ardından.

Makamın cennet ola, ruhu zemzemle yıkanmış büyük âlim Hacı Veyiszade...
(Öz Demokrat Konya, 8 Şubat 1960, s. 2.)

